

હોટ વર્કના જોખમો !

ઓગસ્ટ ૨૦૧૨

ટાંકીનો ઉપરનો ભાગ તથા એજીટેટર

કોન્ટ્રાક્ટરનો વેલ્ડર અને ફોરમેન, વાતાવરણીય દબાણવાળી પોલીવીનાઇલ ફ્લોરાઇડની ઘટ્ટ દાવણ ભરેલી ટાંકીની ઉપર રહેલા એજીટેટરના સપોર્ટના મરમ્મતનુ કામ કરી રહ્યા હતા. ટાંકીના ઉપરના ભાગમાં વીનાઇલ ફ્લોરાઇડનું જ્વલનશીલ વેપર કોન્સન્ટ્રેશન મોજૂદ હતું. ઘડાકાથી વેલ્ડરનું મુત્યુ થયું, ફોરમેનને ઈજા થઈ અને ટાંકીનો ઉપરનો મોટા ભાગનો ભાગ છુટો પડી ગયો, જેનાથી એજીટેટર ટાંકીની અંદર લટકી ગયું. અમેરીકન રસાયણ સુરક્ષા બોર્ડ (સીએસબી) એ આ અકસ્માતની તપાસ કરી અને શોધી કાઢ્યું કે પ્રક્રિયા સાથે જોડાયેલી વીનાઇલ ફ્લોરાઇડની ટાંકીમાંથી વીનાઇલ ફ્લોરાઇડની વેપર લીક થઈને આ ટાંકીમાં ગઈ જેની નોંધ લેવાઈ નહીં અને જ્યારે વેલ્ડર કામ કરી રહ્યો હતો ત્યારે તે સળગી.

સીએસબીએ અહેવાલમાં એ નોંધ્યું કે, ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૦માં તેમણે હોટ વર્ક સુરક્ષા પત્રિકા બહાર પાડી હતી જેમાં આવી સમાનતા ધરાવતા ૧૧ જેટલાં જીવલેણ અકસ્માતના અહેવાલ આપ્યા હતા. આ બધા જ અકસ્માતોનો અહેવાલ સુરક્ષા વીડીયો સાથે જેમાં આ કેવી રીતે બન્યું તે દર્શાવેલ હતું તે પ્રકાશિત કર્યો હતો. જે www.gsb.gov ઉપર ઉપલબ્ધ છે. થોડાક અઠવાડિયા પછી, મે ૨૦૧૨માં, એક બીજા જીવલેણ હોટવર્કના અકસ્માત માટે સીએસબીએ ટુકડી અલ ડોરાડો, ફાન્સમાં મોકલી હતી.

શું તમે જાણો છો ?

- હોટ વર્કએ એવી કામગીરી છે કે જે જ્વલનશીલ મટીરીયલ હાજર હોય તો તેના માટે અગ્નિસ્ત્રોત બની શકે છે, અને જો જ્વલનશીલ પદાર્થ ન હોય તો આગ થવા માટે સીધું જોખમ બની શકે છે.
- મોટાભાગનાં દેશોમાં સુરક્ષિત હોટવર્ક માટે પરમીટ ની જરૂરીયાત માટેના કાયદા છે.
- હોટવર્ક ના કેટલાંક ઉદાહરણો આ પ્રમાણે છે; વેલ્ડિંગ, સોલ્ડરીંગ, મેટલ કટીંગ, બ્રેકીંગ, ગ્રાઇન્ડીંગ, ડ્રીલીંગ
- ઘણા એવા ગ્રુપો છે જેમણે ઈન્ડસ્ટ્રીયલ સ્ટાન્ડર્ડ બનાવ્યા છે, જેમ કે રાષ્ટ્રીય અગ્નિ પ્રતિરક્ષણ એસોશિએશન (NFPA), અમેરીકન વેલ્ડિંગ સોસાયટી, અમેરીકન પેટ્રોલીયમ ઈન્સ્ટીટ્યુટ (API) અને બીજા ગ્રુપો, જેમણે સુરક્ષિત હોટ વર્કની પદ્ધતિ વર્ણવી છે.
- જો તમારું કામ હોટ વર્ક પરમીટ ઈસ્યુ કરવાનું હોય, તો તમારે તમારી પ્લાન્ટની જરૂરીયાત અને પદ્ધતિ પ્રમાણે, હોટ વર્ક પરમીટ ઈસ્યુ કરતાં પહેલાં પુરતી તાલીમ લેવી જોઈએ.
- ઘણાં હોટવર્ક ના અકસ્માતો જ્વલનશીલ પદાર્થ ની અપેક્ષિત હાજરી ન જાણવાથી થયા છે. જ્યાં કામ ચાલતું હોય ત્યાં અથવા સાધનમાં જ્વલનશીલ વેપર એવી જગ્યાએથી આવતી હોય છે જેની ધારણા કરવામાં ન આવી હોય.
- વેસેલ કે સાધનની અંદરના વાતાવરણમાં અથવા કામકરવાના વિસ્તારનાં વાતાવરણમાં જ્વલનશીલ વેપરની અપુરતી દેખરેખ પણ હોટવર્કનાં અકસ્માતમાં ઘણી વખત કારણભૂત હોય છે

તમે શું કરી શકો ?

- તમારા પ્લાન્ટમાં સુરક્ષિત હોટ વર્ક પરમીટની જરૂરીયાત અને તેની પદ્ધતિ વિશે સમજો.
- તમારી પ્રક્રિયાના જોખમો વિશે અવગત રહો. સુરક્ષિત હોટ વર્ક પરમીટ માટે કામ કરવાનો વિસ્તાર કેવી રીતે તૈયાર કરવો પડે તે જાણો અને ખાત્રી કરો કે કામ કરતા પહેલાં તે થઈ ગયું છે.
- તણખો અને ગરમી કેટલી દૂરથી આવી શકે છે તે વિચારો. જો કામ કરવાની પરિસ્થિતિમાં ફેરફાર થાય તો તે માટે તૈયાર રહો.
- ખાત્રી કરો કે હોટ વર્ક માટે જરૂરી બધી જ કામગીરીઓ ને ખરેખર કરવામાં આવી છે. (દા.ત. જ્વલનશીલ વેપરનું મોનીટરીંગ, પર્જગ જાળવી રાખવું, વિ.)
- જો તમે હોટ વર્ક કરો તો, ખાત્રી કરો કે આ ચોક્કસ કામ સુરક્ષિત કરવા માટે જરૂરી બધી જ વસ્તુની જરૂરીયાત વિશે તમે સમજી લીધું છે અને સુરક્ષાની બધી જરૂરીયાતનું તમે પાલન કરો છો.

અગાઉ હોટ વર્ક અકસ્માત જે ૨૦૦૬માં થયો હતો. જેમાં ઓઈલ ટેન્કની ઉપરની પ્લેટ ઉછળીને નીચે પડી હતી અને આ વિશે તપાસનો અહેવાલ સીએસબી એ ૨૦૦૭માં રજૂ કર્યો હતો. →

આપણે સરખાં જ અકસ્માતો ફરીથી કેમ થવા દઈએ છીએ ?